

Was, kunstraat en raten

Als we tijdens een bezoek aan imkers onze oren te luisteren leggen en onze ogen de kost geven, zullen we steeds weer met enige verbazing moeten constateren dat diverse imkers zeer vindingrijk zijn voor wat betreft de bouw van kasten en het bedenken van bedrijfssystemen. Werkelijk wonderbaarlijk zoals al die imkers zijn. Iedere imker heeft meestal zijn eigen en de allerbeste bedrijfsmethode en de beste bijen. Kortom op

velerlei gebied is hij onovertreffbaar en als hij dan al iets overneemt van een andere imker, weet hij het altijd nog te verbeteren. Dat het dan niet altijd in orde is, zien hij dan maar over het hoofd. Daar kan deze imker toevallig niets aan doen.

Waar het fout kan gaan

Kijk, met dit laatste ben ik het nu niet met hem eens, want daar waar het fout ging was met wat goede wil te voorkomen. Helaas, vaak net even te laat nagedacht. Een van de dingen waar vaak te laat aan gedacht wordt zijn oude raten. Laten we ons beperken tot was, kunstraat en uitgebouwde raten. Dat is voorlopig al heel wat, want wat daar al niet bij fout kan gaan is bijna niet te geloven. In plaats van deze om de 2 a 3 jaar om te smelten, probeert men het wereldrecord oude raten te verbeteren. Men is pas tevreden als de raten werkelijk zwart zijn en de bijen minstens 1/4 kleiner zijn geworden. Als de imker dan ook nog een grote moer in het volk heeft ingevoerd kan deze niet meer met haar achterlijf de cel in om te leggen. Dit is een bijzonder prestatie van de imker, maar ik dacht niet de juiste. Het kan natuurlijk ook anders en dat weet iedere imker.

Oude raten tijdig opruimen

We beginnen met alle oude, beschadigde raten en die niet juist of onvolledig zijn uitgebouwd, op te ruimen. Donkere raten met veel pophuidjes in de zonnwas-smelter proberen te smelten heeft geen zin daar de was in de huidjes blijft zitten. Deze raten kunnen beter in een plastic zak gedaan worden. Een klein beetje ijsa-zijn erbij (tegen de wasmot), zak goed dichtbinden en inleveren bij beroepssmelters, als men over een stoomsmelter met persinrichting beschikt kan men het zelf proberen. Lichte raten, moerdoppen, braamraat, waszegels en alle klein afval gaat zeer goed in de zonnwas-smelter. Om deze was verder te zuiveren deze opnieuw opsmelten in een pan met zacht water en dan

Rietsche's Kunstraatpers.

zeer langzaam af laten koelen. Het vuil zakt dan naar onderen en kan worden afgeschraapt. Probeer alle was zo zuiver te krijgen alsof het is voor een keuring is.

Zelf kunstraat maken

Als we beschikken over een kunstraatpers kunnen we zelf onze eigen kunstraat gieten, wat de meeste imkers toch ook voldoende zal schenken.

Mijn grootste probleem toen ik voor

de eerste keer kunstraat goot was het vinden van een goed middel om de raten uit de pers los te maken, daar ik gebruik maakte van een zogenaamde Rietsche pers (zie illustratie). Na veel middelen uitgeprobeerd te hebben, bleek gewoon zeepoeder goed te doen. Hiervan wordt een oplossing gemaakt met een zeer lage concentratie daar er anders te veel resten op de kunstraat achterblijven. Het losmaken van de raat uit de pers levert minder problemen op als een watergekoelde pers gebruikt wordt. Om met de Rietsche pers goede dunne vellen te gieten moeten de celafdrukken goed in elkander sluiten, anders krijgt men te dikke vellen. Als de vellen te dik zijn, kan men de onder- en bovenkant iets verschuiven door de scharnieren wat bij te stellen, zodat de celafdrukken beter in elkaar passen. Als men wil overgaan tot de aanschaf van een kunstraatpers kan men het beste de grootste maat nemen omdat men uit een groot vel wel een klein kan snijden maar niet omgekeerd. Dit op maat snijden gaat goed met behulp van een plaatje hardboard in de juiste maat, voor verschillende maten telkens een ander plaatje.

De waspers kan men het beste op een paar latten zetten, dan koelt de pers ook aan de onderkant en kan men sneller achter elkaar gieten, tot ongeveer 20 vellen per uur.

Bij gebruik van een watergekoelde pers moet men vooral zorgen dat deze niet te snel koelt, dus de kraan niet te ver open en de was niet te heet is, anders komen er doorzichtige plaatsjes in de raat. Voor beide persen moet men zorgen voor een pollepel groot genoeg om in een keer voldoende was in de pers te gieten. Indien in twee keer een vel gegoten moet worden breekt het vel op de gietnaad.

Als we nu dus onze kunstraat hebben kunnen we deze in de ramen gaan bevestigen. Persoonlijk geef ik er de voorkeur aan deze op de onderlat te plaatsjes en een paar mm van de bovenlat vrij te laten. Op deze wijze bouwen de bijen deze het beste uit.